

Portretten van Rembrandt en jezelf

Rembrandt als portretschilder bij uitstek

Korte lesomschrijving Rembrandt was een veelgevraagde portrettist. Met zijn portretten en schilderijen van Bijbelse en mythologische figuren en verhalen bediende hij een elite van welgestelde burgers en kunstkeners. In deze les leren leerlingen Rembrandt kennen als een portretschilder bij uitstek. Zij maken met behulp van de computer een zelfportret in de stijl van Rembrandt.

Titel Portretten van Rembrandt en jezelf

Vak/leergebied kunst en cultuur

Canonvenster Rembrandt

Tijdvak 6 Tijd van regenten en vorsten

Doelgroep onderbouw voortgezet onderwijs

Tijd/duur 2 uren

Groeperingsvorm individueel, klassikaal

Leerdoelen

- De leerling kan minimaal drie titels van portretschilderijen van Rembrandt noemen.
- De leerling kan kenmerken van de stijl van Rembrandt noemen.
- De leerling kan een portretfoto maken met behulp van een digitale camera en deze foto vervolgens digitaal bewerken en online zetten.
- De leerling kan op basis van ontwerpcriteria reflecteren op fotocollecties van anderen, zowel van leeftijd- en/of klasgenoten als van professionals.

Benodigde voorkennis

-

Randvoorwaarden

- internet
- foto- en/of beeldbewerkingssoftware

Beoordeling

- reflectie aan de hand van zeven vragen

Lesactiviteiten

Activiteit 1: introductie Rembrandt van Rijn en zijn portretten

Introduceer Rembrandt, bijvoorbeeld aan de hand van informatie op www.entoen.nu. Laat bijvoorbeeld de canonclip zien. Ook bevat de site relevante achtergrondinformatie en bronnen zoals schilderijen, tekeningen en een cartoon van Fokke en Sukke.

Laat vervolgens (zelf)portretten van Rembrandt zien en leg uit wat *clair obscure* betekent.

Activiteit 2: werkblad Portretten van Rembrandt

Leerlingen maken met een digitale camera een zelfportret in de stijl van Rembrandt. Eerst onderzoeken ze de stijl van Rembrandt, daarna imiteren ze deze stijl door het beeld met de computer te bewerken.

Activiteit 3: presentatie digitale zelfportretten

Leerlingen presenteren hun digitale zelfportretten en reflecteren op de les.

Bijlagen

- Werkblad Portretten van Rembrandt
- Achtergrondinformatie voor de docent

Werkblad Portretten van Rembrandt

Je gaat een zelfportret maken in de stijl van Rembrandt van Rijn. Eerst zoek je op welke stijl kenmerkend is voor de zelfportretten van Rembrandt. Daarna maak je met een digitale camera een portret van jezelf. Dit portret bewerk je met een beeldbewerkingsprogramma tot 'een echte Rembrandt'.

Opdracht 1 De stijl van Rembrandt

Lees bron 1 en beantwoord de vragen.

- a. Waarom ging Rembrandt naar Amsterdam? _____

- b. Welke onderwerpen koos Rembrandt voor zijn schilderijen? _____

- c. Beschrijf het belangrijkste kenmerk van Rembrandts schilderijen. _____

Bron 1 Rembrandt de portretschilder

Rembrandt was een veelgevraagde portrettist. Hij was ook een ambitieus schilder die op jeugdige leeftijd zijn geboorteplaats Leiden had verlaten in de hoop in het rijkere en grotere Amsterdam carrière te maken. Daarin was hij geslaagd. Met zijn dure portretten en schilderijen van Bijbelse en mythologische figuren en gebeurtenissen bediende hij een elite van welgestelde burgers en kunstkeners.

Vanaf 1625 werkte hij in Leiden als zelfstandig schilder in een ateliërgemeenschap met zijn vriend Jan Lievens. In 1631 verhuisde Rembrandt van Rijn naar Amsterdam, waar hij tot zijn dood bleef wonen. In Amsterdam kreeg Rembrandt al snel roem en aanzien. Hij had een duidelijke eigen stijl waarmee hij zich onderscheidde van zijn tijdgenoten. Hij werd vooral beroemd met de wijze waarop hij het licht op zijn onderwerp liet vallen. Een soort spotlight-effect: clair obscure!

Opdracht 2 Zoek drie portretten van Rembrandt

- a. Stel een collectie samen van drie portretschilderijen van Rembrandt die jij het meest indrukwekkend vindt.

Gebruik deze tips om de portretten te vinden:

- Zoek in Google Afbeeldingen.
- Ga naar www.entoen.nu.
- Ga naar <http://home.tiscali.nl/~corosa/rembrandt/index.html>.

b. Vul het schema in.

<i>Titel portret</i>	<i>Afgebeelde persoon</i>	<i>Indrukwekkend vind ik vooral...</i>

c. Bewaar de afbeeldingen van de portretten in je kunstdossier.

Opdracht 3 Maak een digitaal portret in de stijl van Rembrandt

Maak een zelfportret in de stijl van Rembrandt. Doe dat zo:

- Maak een zelfportret met een digitale camera of je mobiele telefoon en zet deze op de computer.
- Bewerk deze foto in de stijl van Rembrandt. Zowel het portret als de Rembrandt-stijl moet herkenbaar zijn voor anderen.
- Zet de foto online op www.flickr.com. Maak een account aan.
- Presenteer het proces en het zelfportret digitaal aan de klas. Licht de keuzes toe.
- Nodig vier klasgenoten uit om een beoordeling te geven van de foto.
- Geef een beoordeling van zelfportretten van vier klasgenoten.
- Verbeter de foto met behulp van de opmerkingen van je klasgenoten.
- Druk de foto af en lever het portret in bij je docent.

Opdracht 4 Reflectie

Reflecteer op deze les aan de hand van de volgende reflectievragen.

- Bezit het werkstuk de kenmerken van het de portretten van Rembrandt?
- Hoe is het geheel uitgevoerd?
- Hoe verliep de presentatie?
- Hoe verliep de beoordeling?
- Heb je verbeteringen toegepast n.a.v. de beoordeling?
- Heb je alle stappen uitgevoerd?
- Welk verbeterpunt ga je in een volgende les toepassen?

Achtergrondinformatie voor de docent

De kunst- en cultuurschijf

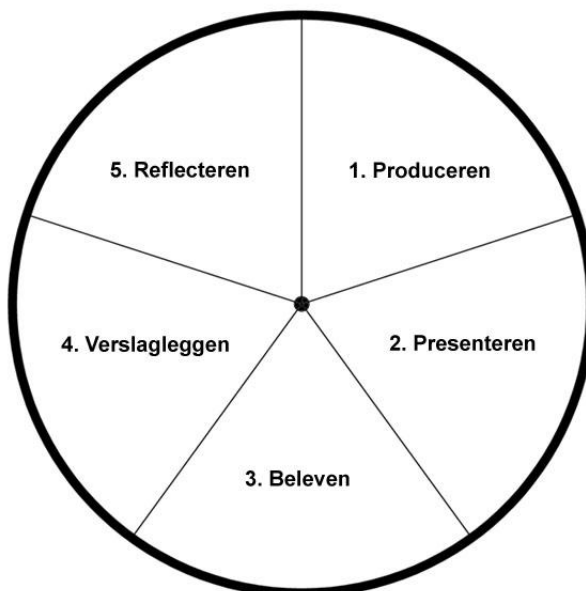
De kunst- en cultuurschijf symboliseert een leeropdracht met in elke taartpunt een kerndoel. Doel hiervan is om docenten structuur te bieden voor het ontwikkelen of inhoudelijk verantwoorden van leeropdrachten.

In elke opdracht kunnen de vijf kerndoelen een plek krijgen. De verhouding tussen de vijf is echter variabel. Die verhouding is afhankelijk van de visie en keuzes van de school (de docent of het team). Een school kan bijvoorbeeld kiezen voor meer nadruk op reflecteren of beleving van kunst en cultuur buiten school waardoor deze onderdelen een groter aandeel krijgen in de schijf. Daarbij heeft de school de vrijheid om eigen gekozen taartpunten toe te voegen, zoals onderzoeken, samenwerken of andere vaardigheden. Vooral voor docententeams en vaksecties die zoeken naar uniformiteit en verantwoording van hun leeropgaven kan de schijf houvast bieden.

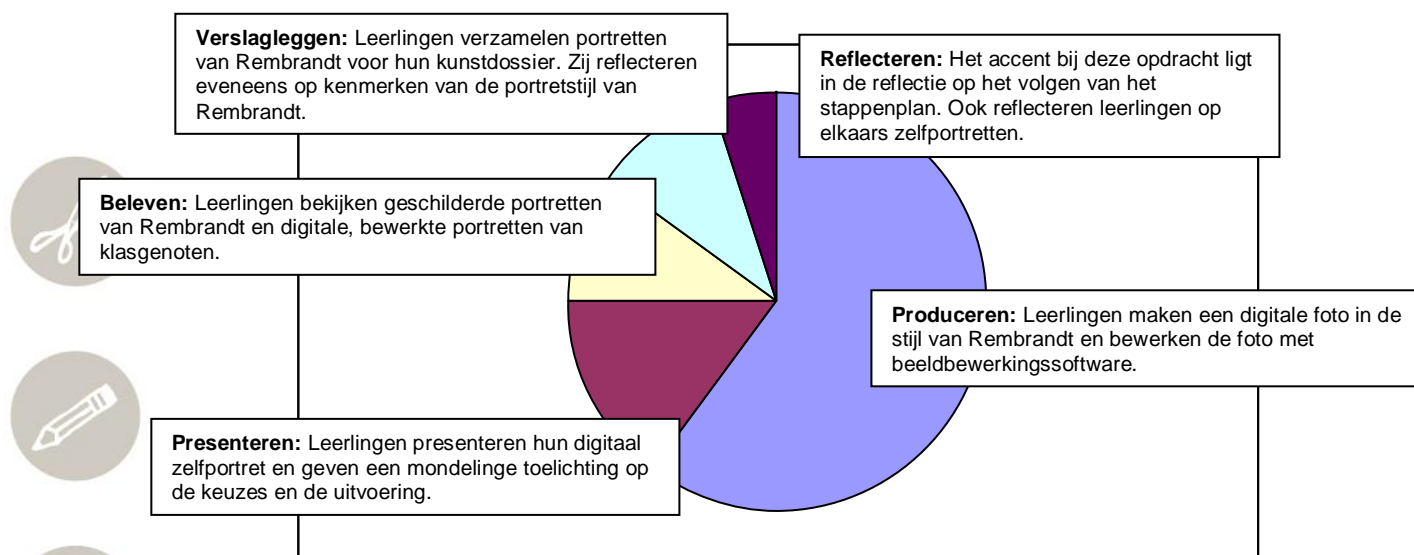
De kunst- en cultuurschijf kan gebruikt worden als:

ontwikkelformat: een leidraad om (uniforme) leeropgaven te ontwikkelen

checklist: komen alle kerndoelen (voldoende) aan bod?

Elke leeropgave bestaat uit vijf kerndoelen, de verhouding tussen de vijf is variabel en wordt bepaald door de docent of het team. Niet alle vijf kerndoelen hoeven in elke leeropgave aan bod te komen.

Website

- zelfportretten van Rembrandt van Rijn:
http://images.google.nl/images?hl=nl&rlz=1T4GGLG_nl_NL224&resnum=0&q=zelfportretten%20van%20Rembrandt&um=1&ie=UTF-8&sa=N&tab=wi